३८. दोन महिन्यापेक्षा मोठे बाळ (पाच वर्षापर्यंतचे)– ताप आणि खोकला

(लहान मुलांचे आजार)

आजाराची पायरी	खाणाखुणा	काय करायला पाहिजे	पाठपुरावा
न्यूमोनिया नाही	बरगडी ओढली जात नाही, श्वसनवेग कमी, २–१२ म. चे बाळ असल्यास ५० पेक्षा कमी. वर्षापुढचे बाळ असल्यास ४० पेक्षा कमी	महिन्यापेक्षा जास्त खोकला असल्यास, हॉस्पिटलला पाठवा. तापासाठी पॅमॉल द्या. आईला सांगा पाजणे आणि उब या दोन गोष्टी सांभाळायला पाहिजे.	जरूर नाही.
न्यूमोनिया	बरगडी आत ओढली जात नाही, श्वसनवेग ५० किंवा ४० पेक्षा जास्त (वयाप्रमाणे पहा)	कोझाल द्या, पॅमॉल द्या, आईला वरीलप्रमाणे काळजी घ्यायला सांगा. घरीच ठेवा	१) आराम वाटल्यास पाच दिवस उपचार पूर्ण करा (बरे होण्याच्या खुणा म्हणजे– श्वसनवेग कमी, ताप कमी, भूक सुधारणे)२) फरक नाही – औषध बदला, लक्ष ठेवा३) आजार जास्त झाला? (पीत नाही, बरगडी खेचते, इतर धोक्याची चिन्हे) हॉस्पिटलला पाठवा
गंभीर न्यूमोनिया	श्वसनवेग जास्त आहे, शिवाय बरगडी खेचली जाते	ताबडतोब हॉस्पिटलला पाठवा. पाठवताना उबदार गुंडाळा, पाजणे चालू ठेवा, कोझालचा एक डोस देऊन पाठवा	डॉक्टर पुढचे काम करतील
अतिगंभीर न्यूमोनिया	(श्वसनवेग जास्त आहेच), पीत नाही, झटके, झोपाळू–गुंगीत, रडत नसतानाही कण्हते आणि श्वासाची शिटी वाजते, बाळ मूळचेचे खूप कुपोषित असल्यास जास्तच धोका आहे.	कोझाल पॅमाल देऊन लगेच हॉस्पिटलला पाठवा. जाताना उबदार ठेवा.	डॉक्टर पुढचे काम करतील